

Професійна орієнтація для учнів з України

практичний посібник з
використання платформи
Мапа Кар'єр

Мапа
Кар'єр

KATALYST
EDUCATION

Професійна орієнтація для учнів з України.
Практичний посібник з використання платформи
Мапа Кар'єр
Варшава, 2025

АВТОРКА: ОЛЕНА ГОРУЩИНСЬКА
РЕДАКЦІЯ: КАТЕРИНА ГОРБАНЬ
МОВНА КОРЕКТУРА: АЛІНА БУРЛЯЙ
ГРАФІЧНИЙ ПРОЄКТ: ТЕТЯНА МУЗИЧЕНКО
ВЕРСТКА ТА ДИЗАЙН: ВЕРОНІКА ШУМОВА

© Katalyst Education. Матеріал поширюється за ліцензією Creative Commons
Із зазначенням авторства 4.0 (CC BY 4.0)

Кілька слів на початок	4
Що таке профорієнтація.....	5
Хто такий консультант з профорієнтації.....	6
Що дає профорієнтація учням.....	7
Профорієнтаційна підтримка учнів з досвідом міграції	8
Поведінка учня – можливі причини – рекомендовані дії.....	9
Рекомендації щодо проведення занять з урахуванням різних потреб учнів.....	10
Учень каже: «Не знаю» або мовчить.....	10
Учень відповідає коротко або здається незацікавленим.....	13
Учень знеохочений і не виявляє мотивації.....	15
Познайомся з платформою Мапа Кар’єр	17
Місто професій.....	19
Кар’єрні шляхи: що це та як із ними працювати?.....	20
Що можна знайти в секції Кар’єрні шляхи на платформі Мапа Кар’єр.....	21
Яку інформацію містить опис конкретної професії.....	22
Як користуватися Фільтром уподобань.....	24
Огляд додаткових розділів Мапи Кар’єр	26
Шукай за категоріями.....	27
Рівні можливості та подолання стереотипів.....	28
На завершення	31
Додаток 1	
Порівняння ліцею, технікуму та професійно-технічної школи I ступеня.....	32
Додаток 2	
Сценарій заняття: Різноманіття та професійні можливості – Як ми розвиваємось у світі міграції.....	33
Додаток 3	
«Долоня, сповнена захоплень» – Дізнаймося більше одне про одного через зацікавлення.....	36
Додаток 4	
Сценарій заняття: Каламбури.....	38
Додаток 5	
Сценарій заняття: Хто працює в нашому місті? – Досліджуємо Місто Професій.....	40

Кілька слів на початок

Якщо ти працюєш з учнями та підлітками з України — у школі, психологічній порадні, інтеграційному чи освітньому центрі або бібліотеці — цей посібник створено саме для тебе.

Ми підготували його, щоб надати тобі інструменти для підтримки учнів у виборі освітнього та професійного шляху — незалежно від того, чи планують вони залишатися в Польщі, повернутися в Україну, переїхати в іншу країну чи ще не визначилися зі своїми подальшими кроками.

Посібник є частиною проєкту [Мапа Karier](#), який реалізується [Фундацією Katalyst Education](#) у партнерстві з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) за підтримки уряду Республіки Корея та Бюро з питань населення, біженців і міграції Державного департаменту США (PRM).

У ньому зібрано практичні поради, сценарії занять — як для групової, так і для індивідуальної роботи.

Тут ти знайдеш:

- способи використання платформи Мапа Кар'єр UA у роботі з учнями;
- підказки, як підтримати учнів у пізнанні себе, виявленні сильних сторін і виборі напрямів розвитку;
- інструменти для професійного та особистого самовизначення.

Користуйся посібником у зручний для тебе спосіб — на заняттях із профорієнтації, класних годинах або під час індивідуальних розмов.

Це практичний ресурс, який легко адаптувати до щоденної роботи.

Що таке профорієнтація?

«Ким ти хочеш стати? Яким ти бачиш своє майбутнє?» — ці запитання учні чують досить часто. Але що робити, якщо відповідь ще не з'явилася? Це цілком нормально — не всі одразу знають, чого хочуть.

Профорієнтація — це не готове рішення, а процес пізнання себе, своїх інтересів і розуміння того, як функціонує ринок праці. Вона не дає готових відповідей, а допомагає учням краще пізнати себе, усвідомлено обрати напрям розвитку та спланувати власне майбутнє.

Заняття з профорієнтації в польських школах є обов'язковими. Їх проведення регулює Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325).

Школи зобов'язані:

- підтримувати учнів у плануванні подальшого освітнього шляху;
- розвивати їхні ключові навички;
- формувати активну життєву позицію та відповідальність за власне майбутнє.

Профорієнтація покликана створити умови, у яких учень може впевнено пізнавати себе, відкривати власні цінності, досліджувати ринок праці, знайомитися з різноманітним сучасним професійним світом і свідомо обирати шлях, що відповідає його мріям, інтересам і потребам.

Для учнів з досвідом міграції профорієнтація може стати важливою підтримкою — допомогти відновити відчуття безпеки, зрозуміти нову систему освіти й повірити у власні можливості.

Хто такий консультант з профорієнтації

Консультант з профорієнтації — це фахівець, який допомагає учням краще зрозуміти себе, свої інтереси, сильні сторони та можливості подальшого розвитку. Його завдання — не вказувати напрям, а створювати умови для самостійного й усвідомленого вибору.

У своїй роботі консультант:

- уважно слухає;
- ставить запитання, які спонукають до роздумів (наприклад: «Що тобі цікаво?», «Коли ти відчуваєш задоволення?»);
- допомагає впорядкувати думки й оцінити доступні можливості;
- підтримує, але не оцінює і не нав'язує жодного варіанта.

Консультант працює з повагою до особистості учня, враховує його потреби й дбає про атмосферу довіри та безпеки — щоб кожен міг відкрито говорити про свої сумніви, мрії та вибір.

За потреби консультант співпрацює зі шкільним педагогом, психологом, класним керівником, а також із батьками чи опікунами — особливо тоді, коли йдеться про підтримку учнів, які проходять етап адаптації в новій країні.

Формати проведення профорієнтаційних занять

Професійну орієнтацію можна організовувати у різних форматах — залежно від ситуації та потреб учнів:

- **індивідуальні консультації** — розмови, під час яких разом з учнем можна дослідити його інтереси, сильні сторони та визначити цілі;
- **групові заняття (воркшопи)** — заняття, що розвивають навички, необхідні для прийняття рішень; часто містять елементи обговорень, групових або індивідуальних вправ;
- **екскурсії до закладів праці** — відвідування робочих місць, які допомагають краще познайомитися з професіями, поспілкуватися з фахівцями й розширити уявлення про світ праці.

Що дає профорієнтація учням

Добре організована профорієнтаційна підтримка:

- допомагає розвивати важливі навички та вміння, необхідні для подальшого навчання й життя;
- сприяє кращому розумінню власних сильних сторін і обмежень;
- формує здатність планувати та приймати рішення;
- розширює знання про ринок праці та можливості здобуття освіти;
- зміцнює відчуття впевненості й усвідомлення власного впливу на майбутнє.

Такий підхід підтримує учнів у процесі прийняття важливих рішень і планування свого життєвого шляху.

Щоб зробити перші кроки в напрямі, який справді підходить, важливо мати доступ до інструментів, що допомагають краще пізнати себе та зорієнтуватися у світі професій і освіти.

Одним із таких інструментів є Мапа Кар'єр.

Перший крок з Мапою Кар'єр у профорієнтації

Мапа Кар'єр — це безплатна онлайн-платформа, створена спеціально для молоді з України Фондацією Katalyst Education у партнерстві з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) за підтримки уряду Республіки Корея та Бюро з питань населення, біженців і міграції Державного департаменту США (PRM).

Навіть прості речі – чуйне ставлення, зрозуміла структура занять, можливість висловлюватися знайомою мовою – допомагають повернути відчуття контролю та полегшують адаптацію до нового шкільного середовища.

Твоя підтримка має значення. Вона може стати точкою опори, що допоможе учню зробити перші, а згодом – упевнені кроки вперед.

Поведінка учня – можливі причини – рекомендовані дії

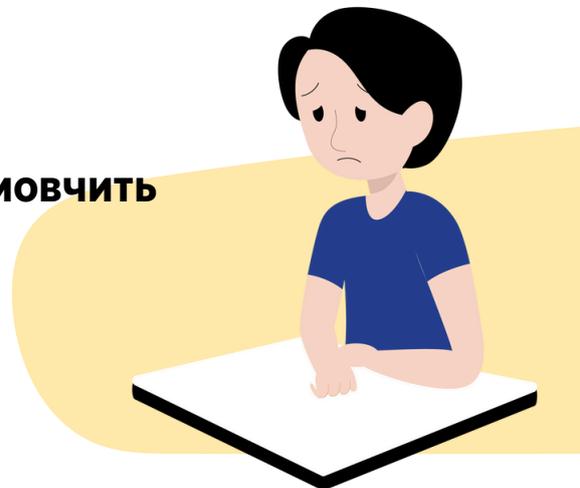
Поведінка учня	Можливі причини	Рекомендації
Учень каже: «Не знаю» або мовчить	Стрес, страх бути оціненим	Дозволь альтернативні форми висловлювання й дай час
Учень уникає розмов про подальший освітній вибір	Не знає освітньої системи та не розуміє, з чого почати ухвалення рішень	Спершу покажи можливості, а потім запитуй про плани
Учень відповідає коротко або здається незацікавленим	Невпевненість, страх припуститися помилки	Замість розмови – картки, малюнки, робота в парах
Учень здається знеохоченим	Невпевненість, відсутність відчуття впливу на ситуацію	Замість запитань про плани запроси учня до спокійних роздумів над власними сильними сторонами та інтересами. Навіть невелике відкриття може повернути відчуття впевненості
Учень неохоче працює в групі	Напруження, труднощі з концентрацією, відсутність чітких ролей	Призначай конкретні командні завдання з чіткими правилами, спробуй згуртувати клас за допомогою вправ

Рекомендації щодо проведення занять з урахуванням різних потреб учнів.

Учень каже: «Не знаю» або мовчить

Що можеш зробити:

1. Створи безпечну атмосферу

На початку заняття запитай учнів: *«Які правила допоможуть нам почуватися спокійно та безпечно під час розмови про майбутнє?»*

Разом запишіть узгоджені правила (наприклад, на дошці):

- слухаємо одне одного;
- не оцінюємо інших;
- кожен має право говорити або бути уважним слухачем.

Запропонуй учням підтвердити прийняття правил – наприклад, підняттям руки, наклеюванням стікера на плакат або позначкою ✓ на аркуші.

Підкресли: *«Сьогодні не потрібно нічого обирати. Це лише знайомство з пропозиціями та спокійна розмова про можливості.»*

2. Познайомся із собою – вправа на початок

Роздай учням картку (див. нижче) й скажи: *«Перш ніж говорити про школи та професії, подумаймо трохи про себе – що тобі подобається, що добре виходить, що цікавить.*

Цю картку можна залишити собі – не потрібно здавати чи зачитувати вголос.»

3. Покажи інфографіку про типи шкіл

Додаток 1: Порівняння ліцею, технікуму та професійно-технічної школи

Обговори відмінності: тривалість навчання, наявність практики, можливість складання матури, напрями спеціалізацій.

Користуйся простими прикладами та зрозумілими поясненнями.

Запитай:

- *«Що вас зацікавило?»*
- *«Що було новим?»*

4. Поєднай школи з професіями

Відкрий Mapy Кар'єр на дошці або через мультимедійний проєктор і покажи, як дізнатися, які професії можна здобути після ліцею, технікуму або професійно-технічної школи.

Поясни, що тепер учні працюватимуть у парах або малих групах (по 2–3 особи).

Завдання: кожен учень обирає одну професію, яка його зацікавила (наприклад: перукар, механік, айтішник, кухар, флорист, поліцейський).

За допомогою Мапи Кар'єр перевірте:

- який тип навчального закладу краще обрати, щоб здобути цю професію;
- скільки триває навчання;
- чи потрібна матура (державний випускний іспит, аналог українського ЗНО/МНТ);
- що можна робити після закінчення цього навчального закладу.

Попроси кожную групу розповісти класу про вибрану професію:

- що саме їх у ній зацікавило;
- який освітній шлях потрібно обрати, щоб її здобути;
- чи дізналися вони щось нове або неочікуване.

Порада: якщо група соромиться — достатньо, щоб виступила одна людина. Учні також можуть намалювати вибрану професію або записати її на аркуші й прикріпити на спільну дошку.

5. Завершення — підсумкове коло

Запропонуй учням поділитися своїми враженнями у зручний для них спосіб:

- одне речення вголос;
- анонімна записка;
- стікер на дошці з написом: «Почуваюся впевненіше», «Хочу ще шукати», «Маю свою ідею».

! Подбай про те, щоб кожен мав змогу висловитися у безпечному форматі.

КАРТКА – Познайомся із собою

Ім'я (за бажанням): _____

1. Що я люблю робити? (наприклад: спілкуватися, малювати, грати, щось будувати, допомагати іншим тощо)

2. Що в мене добре виходить? (наприклад: рахувати, розповідати, уважно слухати, працювати в групі тощо)

3. Коли думаю про майбутнє, то... (наприклад: хочу працювати з людьми, займатися технікою, ще не знаю тощо)

4. Познач ✓ те, що тобі підходить
(можна обрати кілька варіантів)

Стосунки з іншими

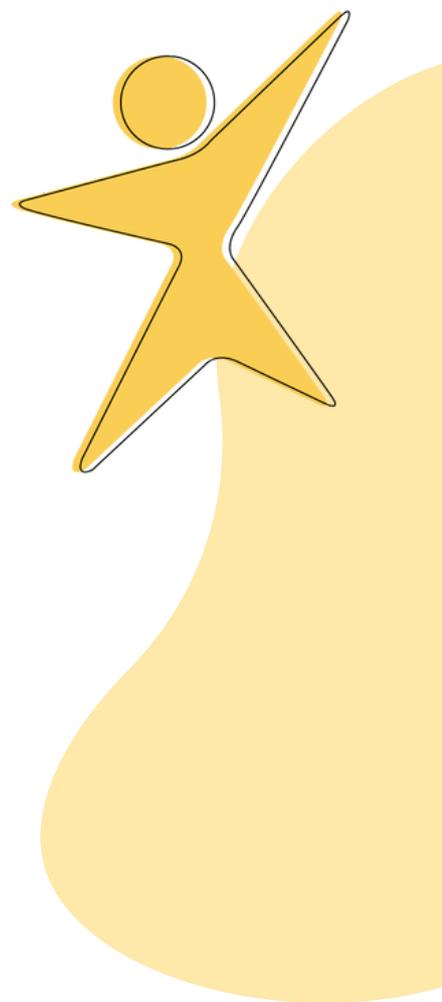
- Мені подобається працювати в групі
- Мені подобається допомагати іншим
- Мені подобається розмовляти та розповідати
- Я вмію слухати інших

Навчання та мислення

- Мені подобається рахувати й розв'язувати завдання
- Мені цікаво, як працюють різні речі
- Мені подобається вчитися новому
- Я віддаю перевагу тиші та самостійній роботі

Інтереси та хобі

- Мені подобається малювати або проєктувати
- Мені подобається щось створювати або ремонтувати
- Мені подобається спорт і рух
- Мені подобається музика, танець або спів
- Мені подобається проводити час на свіжому повітрі

Замість того щоб одразу говорити про плани, запроси до спокійної розмови про сильні сторони й зацікавлення. Навіть невелике відкриття може повернути відчуття впевненості.

Учень відповідає коротко або здається незацікавленим

Що можна зробити:

Допоможи учням зацікавитися світом професій — без тиску й без очікування, що кожен обов'язково говоритиме вголос. Покажи, що кожен може знайти щось цікаве для себе.

1. Почни зі спокійної атмосфери

- ◆ Скажи: *«Можеш нічого не казати, якщо не хочеш — достатньо подивитися, відзначити або показати. Це заняття, де кожен може працювати у власному темпі.»*
- ◆ Запропонуй обговорення: *«Яка робота здається цікавою, а яка — нудною? Чому?»*
- ◆ Разом створіть плакат: *«Що робить професію НЕ нудною?»* (наприклад: рух, креативність, спілкування з людьми, робота в тиші, природа, подорожі тощо)

2. Галерея професій

Підготуй плакат, презентацію або картки із зображеннями різних професій (можна використати іконки з Мапи Кар'єр UA або фото).

Запропонуй кожному учню записати на аркуші **три професії**, які його найбільше зацікавили. Це буде **його особистий список**.

Потім уся група разом створює **спільну карту зацікавлень** на дошці або на великому аркуші паперу:

учні дописують обрані професії чи наклеюють стікери біля вже записаних назв.

Завдяки цій вправі учні знайомляться з різними професіями та відкривають для себе, що саме їх найбільше цікавить.

3. Запитання з готовими відповідями

Роздай учням простий варіант анкети або тесту з варіантами відповіді. Наприклад:

- ◆ «Віддаю перевагу працювати з: предметами / даними / людьми?»
- ◆ «Мені ближче: тиша / рух / робота з комп'ютером / робота з природою?»

Наприкінці анкети додай запитання:

- ◆ «Які три професії можуть відповідати твоїм виборам?»

(учні можуть записати їх самостійно або підібрати за допомогою Мапи Кар'єр UA)

4. Робота самостійно або в парах із Мапою Кар'єр UA

Скажи:

«Тепер ви можете дізнатися більше про обрані професії»

Форма роботи навибір:

- індивідуально ;
- у парах;
- з підтримкою вчителя.

Завдання:

- обери 1–2 професії;
- прочитай, чим займається фахівець і що він має вміти;
- запиши щось, що тебе зацікавило або здивувало.

Підсумок заняття

Замість обговорення вголос запропонуй кілька варіантів завершення:

- ◆ «Професія, яка мене сьогодні здивувала, це...»
- ◆ «Іконка, яку я запам'ятав/-ла, це...»
- ◆ «Мене зацікавило, що...»

Попроси учнів записати свої відповіді на стікері та приклеїти на спільний плакат **«Що мене зацікавило?»**

💡 Підказка

Якщо учні неактивні — **не став запитань на весь клас.**

Натомість **запропонуй їм обрати зручну форму відповіді:** жест, малюнок, стікер або анонімну записку.

Дякуй за кожну спробу:

- «Дякую, що це показала.»
- «Класний вибір! У когось ще схоже?»

Уникай оцінювання відповідей. Замість цього запроси:

- «Хтось хоче додати щось ще?»

Учень знеохочений і не виявляє мотивації

Що можна зробити:

Варто пам'ятати

Знеохочення може бути захисною реакцією.

Воно може виникати через невпевненість, втрату відчуття впливу, втому або страх бути оціненим. Це не завжди свідчить про відсутність інтересу. Мета цих занять полягає не в тому, щоб учні одразу ухвалювали рішення чи розповідали про своє майбутнє. Важливо дати їм **простір для пошуку**.

Головне — показати, що **різноманіття, багатомовність і досвід міграції є цінними**, а самопізнання варто починати не з браку, а з того, що вже є: умінь, талантів, внутрішньої сили й перспектив.

Як підтримувати учнів під час занять

◆ Не питай про плани — питай про досвід і зацікавлення.

Замість запитання «Ким хочеш стати?» спробуй:

«Що приносить тобі задоволення?»

«Що в тебе добре виходить?»

«У чому ти почувашся вільно?»

◆ Дай можливість обрати форму відповіді.

Не всі хочуть розповідати про себе. Учні можуть писати, малювати, обирати варіанти відповідей або працювати в парах.

◆ Підтримуй, а не оцінюй.

Кожна думка має значення. Замість виправляти, скажи:

«Це цікаве спостереження.»

«Дякую, що поділився / поділилася.»

◆ Акцентуй увагу не на труднощах, а на можливостях.

Поясни, що знання мов, здатність адаптуватися, емпатія чи досвід зміни країни — це не перешкоди, а **цінні вміння**, які можуть стати перевагою у навчанні та майбутній професії.

◆ **Допоможи побачити в міграційному досвіді ресурс, а не перешкоду.**

Підкресли: «Те, що вже є в тобі — навіть якщо ти цього не завжди помічаєш — може бути дуже потрібним і цінним.»

✦ У **Додатку 2** подано приклад заняття, яке допоможе учням краще зрозуміти поняття міграції, відкрити позитивні сторони різноманіття та дослідити шляхи професійного розвитку за допомогою платформи **Мапа Кар'єр UA**.

Це також вправа для міжкультурних груп — як спосіб глибшої інтеграції та взаєморозуміння.

Сприймай її як джерело натхнення: можеш провести все заняття за готовим сценарієм або вибрати окремі елементи, що найкраще відповідають потребам твоєї групи.

✦ У **Додатку 3** представлено заняття, створене спеціально для молодших учнів (4–6 класи).

Воно має гнучку структуру, тому легко адаптується до віку й рівня різних груп.

Цей сценарій розроблено для польсько-українських класів — щоб під час спільної діяльності учні могли краще пізнавати одне одного, налагоджувати взаємодію та відкривати те, що їх об'єднує.

Познайомся з платформою **Мапа Кар'єр**

Кар'єрні шляхи Місто професій Вчителі Молодь Батьки Futureship Q&A Контакт

Сьогодні відкривай, завтра обирай

Безкоштовна, інтерактивна база інформації про кар'єрні шляхи та ринок праці

КАР'ЄРНІ ШЛЯХИ
Для тих, хто планує кар'єру.
ПЕРЕЙТИ

ПРОСТІР ДЛЯ МОЛОДІ
Дізнайся, що ти можеш робити в майбутньому.
ПЕРЕЙТИ

ПРОФЕСІЇ ЗА КАТЕГОРІЯМИ
Відкрій кар'єрні шляхи за категоріями.
ПЕРЕЙТИ

Проект реалізується фондом Katalyst Education у партнерстві з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) за підтримки Уряду Республіки Корея та Бюро з питань населення, біженців та міграції Державного департаменту США (PRM).

KATALYST EDUCATION KOREA unicef USA

Проект реалізується Фондацією [Katalyst Education](#) у партнерстві з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) за підтримки Уряду Республіки Корея та Бюро з питань населення, біженців та міграції Державного департаменту США (PRM).

Платформу створено на основі польської версії [Мапа Karier](#) спеціально для дітей і підлітків з України, які навчаються в Польщі. Вона допомагає поєднувати шкільні предмети з професіями та навичками, відкривати власні інтереси й свідомо планувати подальше навчання. Частина професій позначено як особливо важливі для майбутнього відновлення України — такий контекст може зміцнювати мотивацію та впевненість в учнів.

[Мапа Кар'єр](#) навчає сприймати вибір професії як частину тривалого шляху — від навчання до самореалізації. Учні можуть досліджувати й порівнювати сотні професій, дізнаватися, чим саме займаються фахівці, які навички для цього потрібні, чому людям подобається їхня робота та який освітній шлях веде до обраної сфери — від школи до здобуття професії.

Користувачі можуть обирати серед таких функцій, як [Місто професій](#), [Фільтр уподобань](#), [Кар'єрні шляхи](#) — увесь контент доступний українською мовою.

Переваги використання платформи двома мовами

Учні можуть користуватися як українською версією — [Мапа Кар'єр](#), так і польською — [Мапа Karier](#).

Робота з платформою у двох мовах — це зручний спосіб краще зрозуміти зміст, поступово вивчати нову лексику й упевненіше почуватися в польськомовному середовищі.

Наприклад, учень може спершу прочитати опис професії українською, а потім подивитися, як вона називається польською. Це полегшує спілкування під час уроків, у розмовах з учителями й однокласниками.

Такий підхід підтримує адаптацію, знижує мовні бар'єри й допомагає краще орієнтуватися в новій шкільній реальності.

Що ти знайдеш на Мабі Кар'єр?

[Місто професій](#) і [Кар'єрні шляхи](#) — це два основні елементи платформи Мапа Кар'єр, які допомагають дітям і підліткам різного віку знайомитися з професіями, освітніми шляхами та можливостями розвитку.

Місто професій

Інтерактивне Місто професій – простір для відкриттів

Уяви собі місто, де за кожними дверима відкривається нова професія.

Саме таким є **Інтерактивне Місто професій** – ресурс, створений для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, який чудово підходить і для учнів 4–8 класів.

Це **віртуальна мапа**, на якій можна натискати на будівлі – банк, аеропорт, філармонію – і дізнаватися, хто там працює. У понад **160 будівлях** представлені професії з різних галузей. Усі вони згруповані за районами – центральний, промисловий, портовий – щоб учням було легше орієнтуватися й відкривати нові напрямки.

У нижньому правому куті розташована **мапа для навігації**, а у верхньому – **зручний пошук професій або будівель за назвою**. Користувач може також обрати стать персонажа, що допомагає зробити простір більш персоналізованим і дружнім до кожного.

Це не просто мапа – це **перший крок до розуміння світу професій**.

Діти можуть досліджувати, запам'ятовувати нові терміни й отримувати задоволення від навчання.

З чого почати?

1. Зайди на **Місто професій**
2. **Обери район міста** – наприклад, центр, околиці або порт.
3. **Натисни на будівлю** – це може бути школа, театр чи автозаправка.

Разом з учнями прочитайте опис професії та обговоріть:

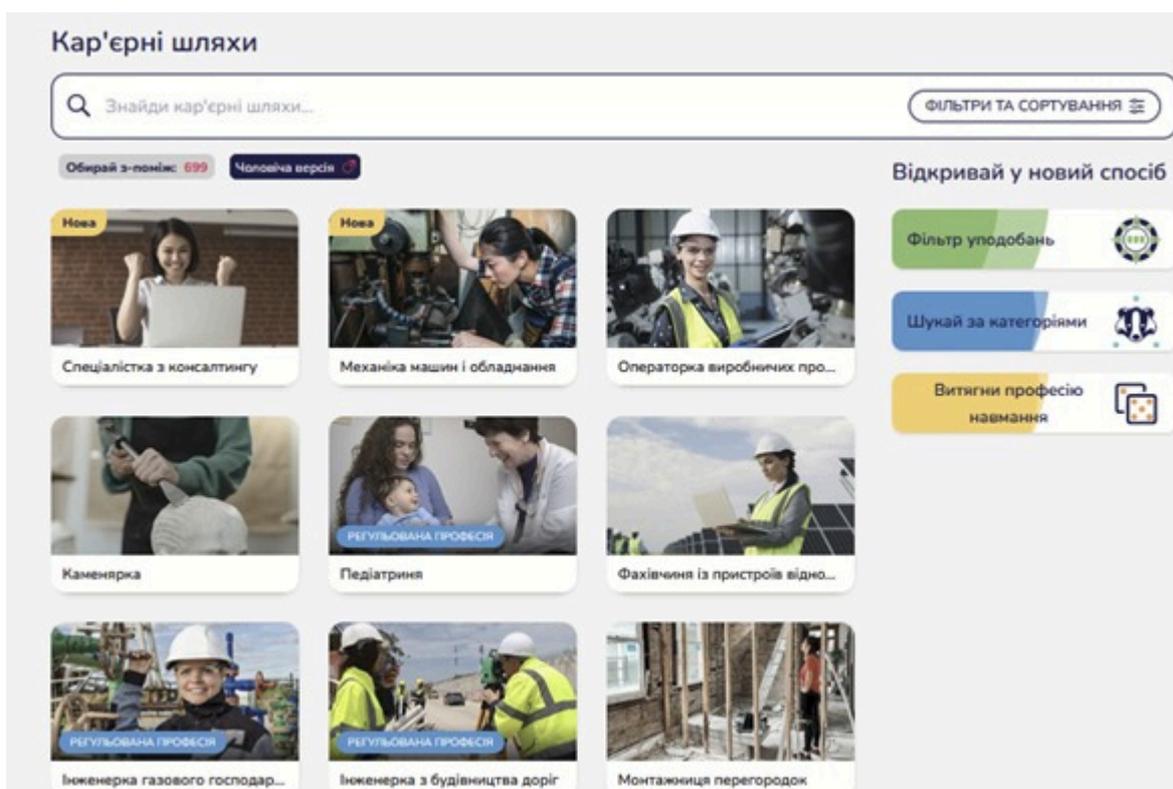
- ◆ чим займається ця людина;
- ◆ які в неї завдання;
- ◆ де вона працює.

Якщо потрібно, скористайся **функцією пошуку** (іконка лупи у верхньому правому куті).

Зверніть увагу, як називається професія **українською та польською мовами** — це може стати приводом для цікавої розмови про мови, переклади та відмінності.

Скористайся готовим сценарієм заняття **«Хто працює в нашому місті?»** — відкриваємо **Місто професій** (див. Додаток 1).

Кар'єрні шляхи — що це та як із ними працювати?

На тебе чекає покрокове знайомство з основними функціями цього інструменту. Ти дізнаєшся, як використовувати **Кар'єрні шляхи** під час роботи з учнями.

Отримаєш практичні поради: як разом з учнями переглядати описи професій, аналізувати освітні вимоги та порівнювати шляхи розвитку. Це допоможе формувати реалістичне уявлення про світ праці — цікаво, доступно й з урахуванням віку та досвіду молоді.

Що можна знайти в секції Кар'єрні шляхи на платформі Мапа Кар'єр

Цей розділ допомагає знайомити учнів із широким світом професій — доступно, структуровано й цікаво. Серед основних можливостей:

∅ **База описів професій** — кілька сотень варіантів: від традиційних до рідкісних і вузькоспеціалізованих (актуальну кількість можна перевірити на головній сторінці або в розділі «Кар'єрні шляхи» під панеллю пошуку).

∅ **Описи у двох формах** — чоловічій і жіночій (із використанням фемінітивів).

∅ **Зручне сортування** — наприклад за тривалістю навчання, рівнем заробітку або у випадковому порядку.

∅ **Розширене фільтрування** — зокрема, можна обрати:

- професії майбутнього
- професії, пов'язані з технічною освітою
- регульовані професії

Позначки «Професія майбутнього» — із коротким поясненням, що з'являється при наведенні курсору на червону етикетку.

Професії «відбудови України» — окрема категорія з професіями, важливими для відбудови України. Із коротким поясненням, що з'являється при наведенні курсору на фіолетову етикетку.

Функція випадкового вибору професії — значок кубика допомагає знайти щось неочікуване.

Пошук за назвою — іконка лупи у верхній частині сторінки дає змогу швидко знайти потрібну професію.

Звідки беруться описи професій на платформі Мапа Кар'єр

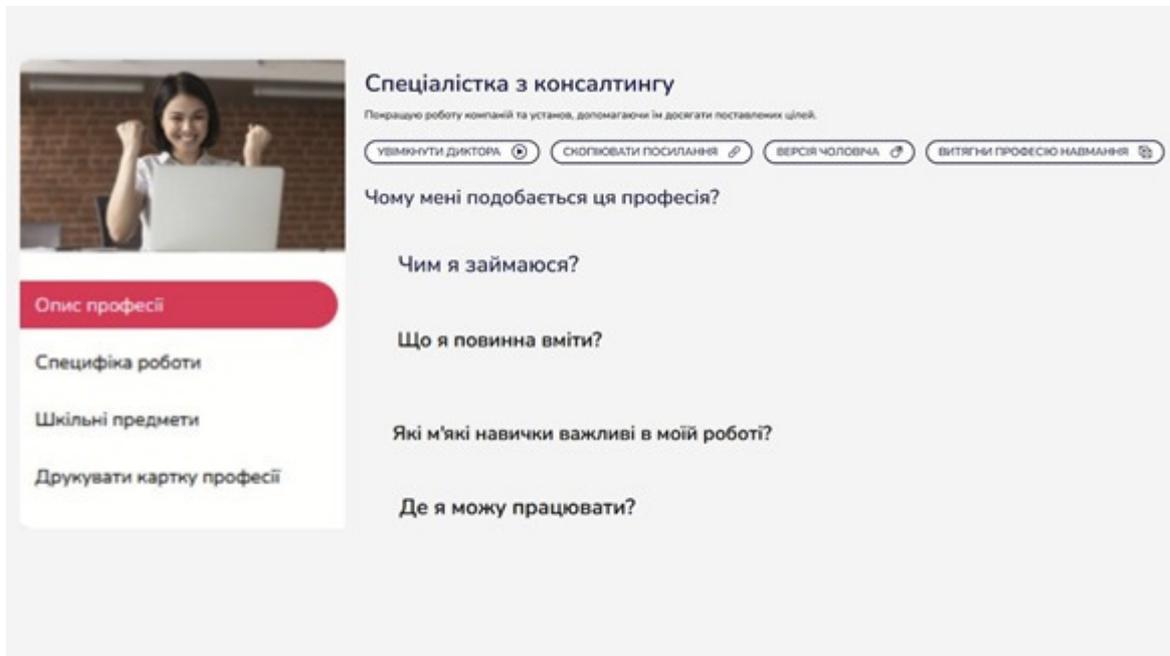
Команда Мапи Кар'єр створює описи професій на основі перевірених і різноманітних джерел, зокрема:

- класифікацій професій і спеціальностей;
- актуальних оголошень про роботу;
- звітів та аналітики ринку праці;
- інформації від роботодавців і фахівців, які працюють у відповідних галузях.

Платформа регулярно оновлюється — нові кар'єрні шляхи зазвичай з'являються щомісяця.

Яку інформацію містить опис конкретної професії

Як побудовані описи професій на платформі Мапа Кар'єр

Кожен опис починається з короткого розділу **«Чому мені подобається ця професія?»** У ньому показано, як представники цієї сфери позитивно впливають на інших і чому ця робота може приносити задоволення.

Мета цього вступу – допомогти побачити кожен кар'єрний шлях у позитивному світлі, як **можливість зробити щось корисне для світу.**

Далі подано детальний опис:

- чим фахівець займається щодня;
- які знання та вміння потрібні;
- які м'які навички стануть у пригоді в цій роботі.

Наприкінці показано, **де може працювати людина цієї професії.**

Цей розділ також можна **прослухати** – достатньо натиснути кнопку диктора.

«Специфіка праці»

У цьому блоці містяться позначки, що описують характер роботи. Натиснувши на будь-яку з них, можна знайти інші професії з подібною специфікою.

«Вимоги та вміння»

У цьому розділі подано приклади ключових професійних умінь, які можуть знадобитися в обраній сфері. Для кожного вміння наведено коротке пояснення, чому воно є важливим. Ця інформація має орієнтовний характер – конкретні вимоги можуть відрізнятися залежно від роботодавця, посади та рівня досвіду.

Спеціалістка з консалтингу
Покращує роботу компаній та установ, допомагаючи їм досягати поставлених цілей.

УВІМНУТИ ДИКТОРА | СКОПИЮВАТИ ПОСИЛАННЯ | ВЕРСИЯ ЧОЛОВІКА | ВИТЯГНУТИ ПРОФЕСІЮ НАВМАННЯ

Чому мені подобається ця професія?

- Титул
- Робоче середовище
- Питання грошей
- Взаємодія з людьми
- Фізичне навантаження
- Цифрові компетенції
- Професійні обов'язки

Схожі професії:
Приватна детективка
Факішник із технічного обслуговування
Оптика

Шкільні предмети:
Математика
Мова
Англійська мова
Історія
Судово-виконавче право

«Шкільні предмети»

Показує, які шкільні предмети є особливо важливими з огляду на цю професію. Учні дізнаються, як знання, отримані в школі, можуть стати у пригоді в майбутній роботі.

«Приклади освітніх шляхів»

Для багатьох професій подано кілька можливих варіантів навчання – щоб показати, що шлях до професії може бути різним.

«Схожі професії»

Розміщені праворуч від опису. Показують інші кар'єрні напрями з подібними характеристиками – чудове джерело натхнення для тих, хто шукає альтернативи або суміжні сфери діяльності.

«Роздрукувати картку професії»

Картку можна переглянути у форматі, зручному для друку, і зберегти як PDF-файл. Є можливість вибрати лише потрібні розділи – це зручно для роботи без інтернету.

Картку також можна використати під час гри з **Додатку 4** до сценарію «Професійні каламбури».

Як користуватися Фільтром уподобань

Фільтр уподобань

Фільтр уподобань - це інструмент, завдяки якому ти легко та інтуїтивно відфільтруєш ті кар'єрні шляхи, які з найбільшою ймовірністю відповідатимуть твоїм очікуванням та зацікавленням.

Як це працює?

1. Зліва знаходиться меню з вкладками Фільтра уподобань.
2. Налаштуй параметри для окремих категорій, переходячи через вкладки.
3. У кожній вкладці зніми позначку з тих опцій, які тебе не цікавлять.
4. Після зняття позначки з будь-якої опції або переміщення повзунка, лічильник ліворуч покаже кількість професій, які відповідають твоїм уподобанням. Індикатор різниці покаже, наскільки збільшилася або зменшилася кількість професій порівняно з попереднім налаштуванням Фільтра.
5. На завершення, натисни кнопку Застосувати налаштування, Щоб перейти на сторінку зі списком професій, відсортованих за рівнем відповідності до твоїх уподобань.
6. Пам'ятай, що в будь-який момент ти можеш змінити свої налаштування, натиснувши кнопку **Фільтр уподобань**.
7. Успіхів!

У кожного з нас є своє «ні» — шкільні предмети, які не подобаються, завдання, що втомлюють, або речі, яких хотілося б уникати в майбутній роботі. І це цілком нормально!

Саме з цього й починається **Фільтр уподобань** — інструмент на платформі Мапа Кар'єр, який у простий та інтуїтивний спосіб дозволяє учням виключити ті види діяльності, умови праці чи вимоги, що їм не підходять. На основі решти професій створюється добірка варіантів, які можуть стати основою для планування майбутнього освітнього та кар'єрного шляху.

Мета Фільтра уподобань — показати, що професію можна обирати відповідно до **власних потреб і вподобань**. Це не тест із єдиною «правильною» відповіддю. Навпаки — він допомагає побачити різні можливості, серед яких кожен і кожна можуть знайти щось для себе, а також відкрити напрямки, які можуть з'явитися на ринку праці в майбутньому.

Чим Фільтр відрізняється від тестів на професійні схильності?

Фільтр уподобань працює не так, як більшість кар'єрних тестів. Він не ставить складних чи абстрактних запитань — а натомість просто й чітко запитує про вподобання.

Наприклад:

- чи хочеш працювати в команді?
- чи цікава тобі активна робота?
- чи подобається певний шкільний предмет?

Завдяки цьому інструменту:

- учні **самостійно обирають відповіді**;
- у будь-який момент можуть змінювати позначки – додавати нові або прибирати ті, що вже не відповідають інтересам;
- одразу бачать, **як зроблений вибір впливає** на кількість доступних професій.

Це не тест з єдиною «правильною» відповіддю.

Це інструмент для роздумів, розмов, пошуку відповідностей і змін у виборі. Адже вподобання та цінності можуть змінюватися — і це абсолютно нормально.

Як це працює на практиці?

На початку всі варіанти позначені. Учень знімає позначки з тих категорій, які не відповідають його стилю життя чи інтересам. З кожною знятою позначкою кількість відповідних професій зменшується. **Лічильник у лівому верхньому кутку** показує, скільки варіантів у Mapі Кар'єр усе ще відповідають обраним критеріям.

Це дуже наочна вправа, яка допомагає побачити, що **кожне рішення має наслідки** — і що, відкидаючи певні особливості, ми одночасно звужуємо коло своїх можливостей. Замість запитання **«Що я хочу робити?»**, фільтр починається із запитання **«Чого я точно не хочу?»** — і це часто значно простіше, особливо для молодших користувачів.

На чому базується Фільтр уподобань?

Фільтр уподобань побудований на чітких і прозорих категоріях, які описують понад 700 професій, доступних у Mapі Кар'єр. Для кожної професії зазначено, зокрема:

- професійні обов'язки (наприклад, публічні виступи, ремонт, створення контенту);
- робоче середовище (наприклад, на відкритому повітрі, в офісі, онлайн);
- рівень взаємодії з людьми;
- ступінь фізичного навантаження;
- цифрові компетенції;
- години праці;
- рівень знань із різних шкільних предметів;
- галузь, у якій зазвичай працюють представники цієї професії.

Завдяки цьому вибір кар'єрного шляху стає багатовимірним — заснованим не лише на тому, **що** хочеться робити, а також **де, як і з ким**.

Як працювати з учнями за допомогою Фільтра уподобань

Почни з демонстрації фільтра — бажано на проекторі або спільному екрані. Разом з учнями позначайте й знімайте різні вподобання, спостерігаючи, як змінюється кількість професій.

Шукай за категоріями

Розділ Шукай за категоріями— це зручний інструмент для тих, хто:

- ще не вирішив, яку професію обрати, але хоче краще орієнтуватися в можливостях;
- хоче досліджувати професії, виходячи з того, що йому цікаво чи важливо в роботі;
- поки не знає точних назв професій, але розуміє, у якому середовищі чи стилі йому комфортно працювати.

Цей розділ допомагає почати з **власних спостережень, інтересів і вподобань**, щоб поступово відкривати нові професійні шляхи. На Mapі Кар'єр професії згруповано за різними категоріями — це дає змогу не лише обрати щось близьке, а й краще зрозуміти, **що насправді цікаво та в яких умовах хочеться працювати**.

Які категорії доступні?

Професійні обов'язки— наприклад: проєктування, навчання, робота з тваринами, консультування, публічні виступи, керування технікою, просування послуг тощо.

Галузі та сфери інтересів — наприклад: охорона довкілля, фінанси, медіа, гастрономія, освіта, охорона здоров'я, спорт, ІТ, промисловість, культура, право тощо.

Взаємодія з людьми — від мінімального до інтенсивного рівня; важливо для тих, кому подобається (або не подобається) працювати в команді.

Цифрові компетенції — від базового до експертного рівня.

Фізичне навантаження — від нульового до високого; допомагає розрізнити офісну роботу та професії з фізичною активністю.

Години праці — стандартний або нестандартний графік.

Робоче середовище — наприклад: віддалено, в офісі, на виїзді, у русі, у клієнта.

Шкільні предмети — можна обрати улюблений предмет (наприклад: біологія, математика, історія, технології), і система покаже професії, де шкільний предмет має особливе значення.

Як почати роботу з категоріями?

1. Почни з відкритої розмови. Запитай учнів, що їм подобається робити, чого вони намагаються уникати, у яких умовах їм комфортно працювати — наприклад, у тиші чи серед людей, стаціонарно чи в русі.

2. Обери одну з категорій фільтра — наприклад, «Професійні обов'язки» або «Робоче середовище» — і разом перегляньте професії, які можуть зацікавити учнів.

3. Ознайомтеся з профілем вибраної професії: зверни увагу на опис, вимоги та можливі освітні шляхи.

4. Поясни, як знаходити схожі професії. Це допоможе розширити уявлення про варіанти, помітити відмінності між ними й побачити ширший вибір.

Навіщо це робити?

Робота з категоріями допомагає учням формувати власне уявлення про себе у світі професій. Цей процес сприяє тому, щоб не обирати навмання, а **свідомо знаходити напрям, який справді цікавить**.

Такий підхід дає змогу:

- краще зрозуміти власні потреби та вподобання;
- уникнути тиску, пов'язаного з очікуванням «*обрати професію*» вже зараз;
- шукати шлях, який відповідає внутрішнім переконанням, а не зовнішнім вимогам.

Рівні можливості та подолання стереотипів

Як говорити про рівність і різноманіття

Спробуй говорити: *учителька й учитель, медсестра й медбрат, психологиня й психолог* — тобто вживати як жіночі, так і чоловічі назви професій.

На перший погляд може здатися: «*Навіщо ці жіночі форми? І так зрозуміло, про що мова*». Але мова — це не просто набір слів. Це також **уявлення про світ**, яке ми

передаємо дітям і підліткам. Саме тому варто зупинитися і поставити собі запитання: **чи спосіб, у який ми говоримо про професії, справді підтримує різноманіття й рівність можливостей?**

У Mapі Кар'єр кожна професія має як жіночу, так і чоловічу форму. Бо ми хочемо показати молоді, що **світ професій відкритий для всіх**, незалежно від того, ким вони є та як себе ідентифікують. Адже насправді не стать, а **таланти, інтереси й навички** мають вирішальне значення у виборі професійного шляху.

«Ця професія – не для тебе?»

Уяви, що хтось каже учениці або учневі: «*Ти ж хлопець – не можеш бути медсестрою*», або: «*Дівчата не підходять для ІТ*». Навіть якщо такі фрази звучать жартома, вони залишають слід. Саме **мова має силу змінювати такі стереотипні уявлення**.

Дослідження показують, що діти частіше уявляють чоловіків на посадах, названих у чоловічій формі – наприклад, коли чують слово «*вчений*». Якщо ж використовувати **нейтральні** або **жіночі форми**, уява стає більш різноманітною.

Слова справді мають значення. Те, як ми говоримо, впливає на те, як молодь бачить себе та свої можливості.

А як із цим в Україні?

В українській мові – як і в польській – **жіночі форми назв професій** вживалися здавна: *вчителька, медсестра, акторка*. Проте в деяких сферах – зокрема технічних або престижних – досі переважають чоловічі форми, як в офіційному мовленні, так і в повсякденному спілкуванні. Тема **фемінітивів** в Україні, так само як і в Польщі, часто стає предметом дискусій.

Водночас дедалі більше молоді, медіа та громадських ініціатив **свідомо використовують жіночі форми** – як вияв поваги, видимості й рівного ставлення. Мовні зміни – це природна частина розвитку, і вони поступово відбуваються і в Україні, і в Польщі.

На Mapі Кар'єр ми залишаємо простір для обох варіантів. Біля кожної професії можна **легко перемикатися між жіночою та чоловічою формою** – щоби кожен і кожна могли обрати шлях, який їм до душі, незалежно від статі.

Що ти можеш зробити?

– Показуй учням, що **жіноча й чоловіча форма професій – рівноцінні**: обидві правильні й потрібні.

– Заохочуй до роздумів:

Як ми почуваємося, коли чуємо різні назви?

Чи допомагає мова вільно обирати професію?

– Дай молодим людям **простір визначати себе на власних умовах** – незалежно від очікувань інших чи поширених стереотипів.

На завершення

Дякуємо, що підтримуєш молодь – навіть тоді, коли їй складно визначити напрям, коли вона шукає себе й намагається зрозуміти нову реальність.

Твоя присутність, досвід і небайдужість справді мають значення. Вони допомагають створити простір довіри, спокою та впевненості в тому, що **кожен має право шукати власний шлях.**

Користуйся цими матеріалами так, як зручно саме тобі – змінюй, адаптуй, поєднуй залежно від ситуації та потреб учнів. Нехай це буде не лише методична підтримка, а й джерело натхнення для діалогу, розуміння та віри в потенціал кожної молодої людини.

Цей посібник може стати надійною опорою в щоденній роботі – допомогти знайти рішення, підтримку чи просто нагадати, як важливо іноді зупинитися й подивитися на учня трохи уважніше.

Пам'ятай: тобі не потрібно знати всіх відповідей. Достатньо бути поруч – уважно слухати, ставити відкриті запитання й підтримувати молодь у її власному темпі та ритмі розвитку.

Рекомендуємо також платформу [Pi-stacja UA](#) – це безплатні відеоуроки та інтерактивні вправи українською мовою з математики, фізики, хімії та біології. Вони допоможуть учням упорядкувати знання, подолати труднощі або підготуватися до іспитів – у зручний для них спосіб і у зручний час.

Дякуємо, що ти поруч.

Команда Фондації Katalyst Education

Додаток 1

ПОРІВНЯННЯ ЛІЦЕЮ, ТЕХНІКУМУ ТА ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ШКОЛИ І СТУПЕНЯ.

	ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ЛІЦЕЙ	ТЕХНІКУМ	ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНА ШКОЛА І СТУПЕНЯ (szkoła branżowa I stopnia)
Тривалість навчання	4 роки	5 років	3 роки
Які іспити?	Матура (випускний іспит для вступу у вищі навчальні заклади)	Матура(випускний іспит) + професійний іспит (залежно від кількості кваліфікацій у вибраній професії).	Професійний іспит (залежно від кількості кваліфікацій у вибраній професії).
Які шкільні предмети?	Загальні	Загальні і професійні	Загальні і професійні
Скільки іноземних мов вивчають у цій школі?	2 іноземні мови (обов'язково продовження першої іноземної мови з неповної середньої школи та друга мова — може бути іншою, ніж у класах VII-VIII).	2 іноземні мови (обов'язково продовження першої іноземної мови з неповної середньої школи та друга мова — може бути іншою, ніж у класах VII-VIII).	1 іноземна мова
Що можна робити далі після закінчення цієї школи?	праця, навчання в університеті, поліцеальна школа, ККЗ, курси, тренінги	праця, навчання в університеті, поліцеальна школа, ККЗ, курси, тренінги	праця, ККЗ, курси, тренінги, професійно-технічна школа II ступеня (після якої можна скласти матуру).
Прикладні професії/профілі	математично-фізичний математично-інформатичний правничий гуманітарний мовний рятувальний військовий мистецький математично-географічний біолого-хімічний і інші Більше інформації: www.otouczelnie.pl	технік відновлювальних джерел енергії технік мехатронік технік логістик технік ветеринарії технік реконструкції архітектури авіаційний технік технік аналітик і інші Більше інформації: www.otouczelnie.pl www.doradztwo.ore.edu.pl www.brp.edu.pl	перукар ювелір кухар пекар столяр садівник електрик електронік мехатронік їздець і інші Більше інформації: www.doradztwo.ore.edu.pl www.brp.edu.pl

Додаток 2

Сценарій заняття:

Різноманіття та професійні можливості – Як ми розвиваємось у світі міграції

Тривалість: 45–60 хвилин

Цільова група: учні 7–8 класів або старшокласники

Форма роботи: групова робота

Мета заняття

Основна мета заняття:

Допомогти учням побачити, що міграція й різноманіття – це не лише виклики, а й можливості для особистого, освітнього та професійного розвитку, кращої інтеграції й порозуміння.

Додаткові цілі заняття:

- сформувати розуміння поняття міграції та її впливу на особу й суспільство;
- ознайомити учнів із позитивними наслідками міграції в контексті ринку праці;
- допомогти визначити навички, важливі для роботи в міжкультурному середовищі;
- заохотити дослідження сучасних професій за допомогою платформи Мапа Кар'єр.

Методи роботи

- мозковий штурм
- робота в групах
- спрямована дискусія
- робота з платформою Мапа Кар'єр UA

Необхідні матеріали

- телефони з доступом до інтернету
- сайт <https://ua.mapakarier.org>
- аркуші паперу
- дошка або фліпчарт
- фломастери або маркери

Хід заняття

1. Вступ: Міграція (10 хвилин)

Запропонуй учням відповісти на запитання: «**З чим у тебе асоціюється слово “міграція”?**» Запиши їхні відповіді на дошці або фліпчарті. Потім поясни поняття: міграція, еміграція, імміграція, біженство. Підкресли, що **міграція – це не лише труднощі, а й можливість особистісного, освітнього й професійного зростання.**

2. Робота в групах: Навички в новому середовищі (10 хвилин)

Поділи учнів на групи по **4 особи**. Запропонуй відповіді на такі запитання:

- Які **навички** розвиває людина, яка переїздить до іншої країни?
- Що вона може **отримати завдяки цьому досвіду**?
- У яких **професіях** ці навички можуть стати перевагою?

Запиши найтипівіші відповіді на дошці та коротко їх підсумуй.

3. Робота з Мапою Кар'єр: Професії та міграція (20 хвилин)

Учні працюють із сайтом <https://ua.marakarier.org>. Можуть **обрати професію випадково** або скористатися **Фільтром уподобань**. У групах обговоріть:

- Чим займається представник обраної професії;
- Які навички є важливими для цієї роботи;
- Чи може досвід міграції бути тут корисним.

4. Підсумок заняття (10 хвилин)

Запропонуй учням подумати й обговорити:

- Як міграція може допомогти розвинути важливі вміння?
- Які професії були для тебе найцікавішими?
- Чи бачиш зв'язок між власним досвідом і майбутньою професією?

Роз'яснення й приклади

Можливі асоціації з міграцією: переїзд, нова школа, вивчення мови, нові знайомства, пошук безпечного середовища, подорожі, здобуття нового досвіду. Але також — стрес, сум за домом, потреба пристосовуватись до нового, почуття «інакшості».

Пояснення понять:

Міграція — переміщення людей з одного місця в інше, зазвичай із метою проживання, навчання, роботи або з інших життєвих причин. Міграція може бути внутрішньою (у межах країни) або зовнішньою (міждержавною).

Еміграція — виїзд із рідної країни для постійного або тривалого проживання за кордоном. Людина, яка виїжджає, — емігрант.

Імміграція — в'їзд до країни для проживання. Людина, яка приїжджає, — іммігрант.

Біженство — форма вимушеної міграції, спричиненої війною, переслідуваннями або загрозою життю. Людина, яка шукає міжнародного захисту, — біженець.

Навички, що можуть розвиватися завдяки досвіду міграції:

- здатність до навчання й адаптації;
- знання мов;
- культурна відкритість;
- сміливість і гнучкість;
- співпраця та емпатія;
- стресостійкість;
- міжкультурна компетентність.

Професії, у яких досвід міграції може стати перевагою:

- міжкультурний медіатор;
- працівник гуманітарної організації;
- фахівець із питань інтеграції;
- освітній тренер із теми міграції;
- менеджер з персоналу в міжнародній компанії;
- соціальний журналіст;
- тренер міжкультурних компетентностей;
- консультант з профорієнтації для молоді з досвідом міграції;
- працівник центру підтримки біженців;
- координатор міжнародних проєктів.

Додаток 3

«Долоня, сповнена захоплень» – Дізнаймося більше одне про одного через зацікавлення

Основна мета заняття

Налагодження взаємин і краще пізнання одне одного на основі особистих зацікавлень.

Додаткові цілі заняття

- усвідомити та назвати власні зацікавлення й улюблені заняття;
- помітити спільне й відмінне між учасниками групи;
- розвивати відкритість і цікавість до інших;
- створити позитивну атмосферу в класі;
- попрактикуватися в розповідях про себе та в уважному слуханні.

Методи роботи

- робота в парах;
- творче (образотворче) завдання;
- рухова та інтеграційна активність;
- підсумкова розмова.

Матеріали

- два аркуші сірого паперу (на кожен пару);
- ручки, маркери, кольорові олівці;
- самоклеїні наліпки – так звані «лайки» (сердечка, зірочки, великі пальці тощо)

Хід заняття

1. Об'єднання в пари (5 хвилин)

Запропонуй учням знайти пару – бажано з тим, кого вони ще не дуже добре знають. Якщо є така можливість, порадь об'єднати учнів з України та з Польщі. Допоможи тим, хто не зміг самостійно знайти пару.

2. Малюємо долоні (5 хвилин)

Кожна пара отримує два аркуші паперу. Кожен учень обводить свою долоню. Можна допомагати одне одному й довільно оздобити контури.

3. Що тобі до вподоби? (10 хвилин)

Усередині своєї долоні кожен записує або малює те, що йому до вподоби: улюблені заняття після школи, зацікавлення, захоплення. Можна також прикрасити малюнок.

4. Поділись «лайком» (10–15 хвилин)

Кожен учень отримує 5 наліпок — сердечка, зірочки або великі пальці. Учні вільно пересуваються класом і розглядають долоні одне одного. Наліпку можна прикріпити біля того зацікавлення, яке їм також подобається або здається цікавим. У великих класах час на це завдання можна подовжити до 15 хвилин.

5. Підсумок — Що нас єднає? (5–10 хвилин)

Сядьте разом у коло й обговоріть:

- Що тебе здивувало?
- Чи хтось поділяє твої вподобання?
- Чи дізнався / дізналася щось нове про інших або про себе?

Запропонуй учням коротко поділитися враженнями. Підкресли, що попри різні мови й культури, між ними є багато спільного.

Роз'яснення й приклади

- Переконайся, що всі учні розуміють завдання — за потреби поясни українською або покажи на прикладі.
- Якщо хтось не хоче говорити — дозволь малювати або записувати.
- За необхідності зміни формат завдання відповідно до потреб учнів (наприклад, покажи їм малюнки інших на місці).
- Наприкінці можна створити спільну виставку долонь на класній дошці або стенді.

Додаток 4

Сценарій заняття: Каламбури

Основна мета заняття

Ознайомлення із різними видами професійної діяльності в ігровій формі, розвиток навичок невербального спілкування та співпраці в групі.

Додаткові цілі заняття

- учні розрізняють навички та завдання представників різних професій;
- розвивають уміння передавати ідеї за допомогою невербальних засобів — жестів або зображень;
- виявляють зацікавлення світом професій;
- орієнтуються в ресурсах платформи Мапа Кар'єр у контексті гри.

Методи та форми роботи

- освітня гра;
- рольова діяльність;
- робота з платформою Мапа Кар'єр UA;
- групова взаємодія з елементами змагання.

Необхідні матеріали

- принаймні один пристрій із доступом до Інтернету (комп'ютер, планшет або телефон);
- за наявності — проектор, інтерактивна дошка або телевізор із підключенням до Інтернету;
- дошка чи аркуш для запису балів;
- для молодших учнів — роздруковані картки з описами професій з платформи.

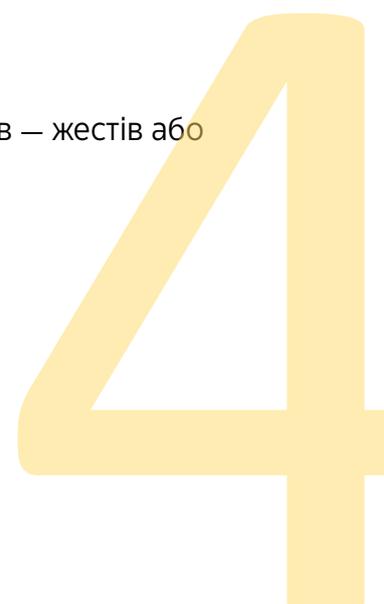
Структура заняття

Вступ (5 хвилин)

Поясніть учням, що вони гратимуть в освітню гру «Каламбури», у якій потрібно відгадувати професії. Учасники показують професію за допомогою жестів чи малюнків, але без слів і прямих підказок.

Гра — варіант для старших учнів (25–35 хвилин)

1. Поділіть клас на дві команди.
2. Представник першої команди обирає професію за допомогою кнопки з кубиком у розділі «Кар'єрні шляхи» на платформі.

3. Учень показує обрану професію жестами або малює її на дошці. Не можна говорити чи використовувати символи, що прямо натякають на назву.
4. Команда має 2 хвилини на відгадування. Якщо не вдалося відгадати — шанс переходить до суперників.
5. За кожну правильну відповідь команда отримує 1 бал. Записуйте результати на дошці.
6. Гра відбувається по черзі. Можна заздалегідь визначити кількість раундів або грати, доки є час і бажання.

Роз'яснення

- Дозвольте учням користуватися платформою Мапа Кар'єр UA під час гри, якщо є доступ до телефонів або комп'ютерів.
- Після невдалого відгадування перегляньте разом профіль цієї професії на платформі, обговоріть її особливості та варіанти представлення.

Гра — варіант для молодших учнів (25–35 хвилин)

1. До заняття підготуйте роздруковані картки з описами професій (через кнопку «Друк» на сторінці обраної професії).
2. Замість онлайн-вибору учні тягнуть картку з готового набору.
3. Далі гра проходить за тією ж схемою: один учень показує професію, команда — відгадує.

Підсумок (5 хвилин)

Запропонуйте обговорити:

- Які професії було найпростіше зобразити?
- Які — найскладніше, і чому?
- Що нового дізналися про професії під час гри?

Додаток 5

Сценарій заняття: Хто працює в нашому місті? — Досліджуємо Місто Професій

Основна мета заняття

Ознайомлення учнів з обраними професіями та місцями праці у міському середовищі через інтерактивне дослідження й творчу діяльність.

Додаткові цілі

- учні розуміють, що таке праця та яку роль вона відіграє в житті людини;
- розпізнають професії й місця роботи в різних частинах міста;
- розвивають уміння спостерігати, висловлюватися та співпрацювати;
- формують позитивне ставлення до різних професій і людей, які їх виконують.

Методи та форми роботи

- бесіда з учнями;
- робота з цифровим інструментом (Місто Професій);
- дидактична гра;
- творча робота (малювання);
- колова рефлексія.

Матеріали та обладнання

- комп'ютер або проєктор з доступом до Інтернету;
- платформа [Мапа Кар'єр](#)
- дошка або фліпчарт, фломастери;
- аркуші паперу, олівці або маркери.

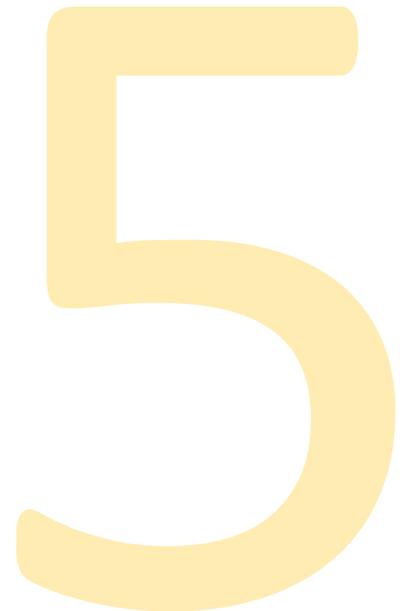
Структура заняття

1. Вступ – Що таке праця? (10 хвилин)

Сядь разом у коло. Запитай учнів:

- Що таке праця?
- Навіщо люди працюють?
- З чим у вас асоціюється слово «праця»?

Запишіть відповіді на дошці, додаючи прості малюнки — створіть карту асоціацій.

2. Дослідження Міста Професій (15–20 хвилин)

Перейдіть в закладку Місто професій. Оберіть район (наприклад, центр, порт або околиці) і натисніть на кілька будівель (наприклад, бібліотеку, майстерню, кінотеатр).

Після кожної будівлі постав дітям запитання:

- Чим займається ця людина?
- Де вона працює?
- Як вона допомагає іншим?
- Як називається ця професія українською та польською мовами?

За потреби скористайтеся пошуком (іконка лупи у верхньому правому куті). Покажіть можливість змінити статтю персонажа – обговоріть, чому це важливо.

3. Гра: Назви три професії (5 хвилин)

Запропонуй гру: у парах або групах учні називають трьох працівників, які можуть працювати, наприклад, у магазині, лікарні чи школі.

Полегшений варіант: показуйте будівлю – учні називають, хто там може працювати.

4. Творче завдання: Карта професій (10–15 хвилин)

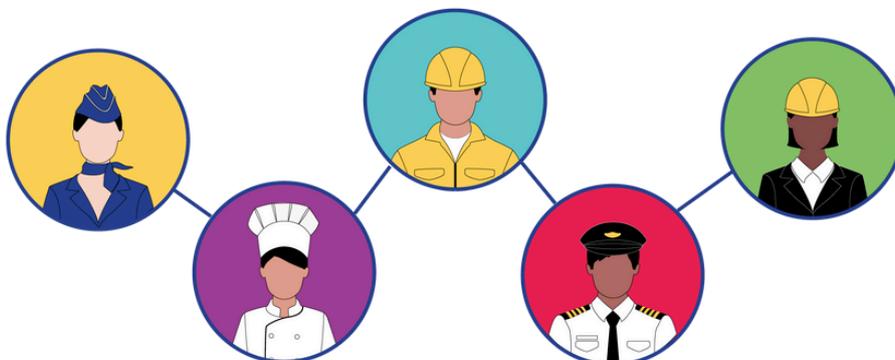
Запропонуй дітям намалювати місце роботи або людину, яка виконує цікаве завдання.

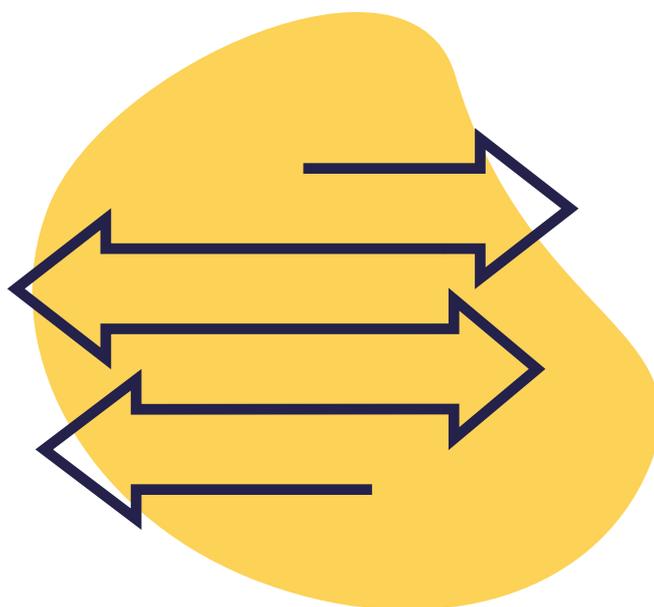
Або створіть спільну карту Міста Професій – учні прикріплюють свої малюнки до відповідних будівель.

5. Підсумок (5 хвилин)

Сядьте в коло й обговоріть:

- Що запам'яталося найбільше з уроку?
- Які професії були найцікавішими?
- Чи хочете ще раз відвідати Місто Професій?

www.ua.mapakarier.org

